

HORTOS URBANOS

DA DEPUTACIÓN DE LUGO

2025

DOSSIER #28

ENXERTOS VEXETAIS

HISTORIA, TIPOS E TÉCNICAS

Introdución

Os enxertos vexetais constitúen unha práctica milenaria que combina a ciencia e a arte para mellorar as características das plantas. A través deste proceso, **únese unha parte dunha planta (o enxerto) a outra (o patrón) para que crezan como unha soa unidade**. Este método permítelle á humanidade **preservar variedades de froiteiras, aumentar a resistencia a enfermidades e pragas, e mellorar a produtividade e a calidade dos cultivos**. Neste dossier, exploraremos a historia, os tipos e as técnicas de enxertos vexetais, abordando o tema desde unha perspectiva ampla e detallada.

Historia dos enxertos vexetais

Orixes da práctica do enxerto

Os primeiros rexistros do uso de enxertos remóntanse á antiga China, arredor do século IV a.C. Os textos chineses describían técnicas rudimentarias empregadas en árbores froiteiras. Posteriormente, os gregos e os romanos perfeccionaron estas técnicas e difundíronas por Europa. O naturalista romano Plinio o Vello documentou diversos métodos de enxerto no seu libro *Historia Natural*.

Difusión e perfeccionamento na Idade Media

Durante a Idade Media, o coñecemento dos enxertos propagouse grazas aos monxes dos mosteiros, que os empregaban para cultivar froiteiras e plantas ornamentais. Nesta época, tamén se desenvolveron **técnicas adaptadas ás diferentes condicións climáticas de Europa**.

Revolución agrícola e avances modernos

No século XVIII, a revolución agrícola europea favoreceu unha **maior sistematización das técnicas de enxerto**. No século XX, o desenvolvemento da **biotecnoloxía** permitiu a investigación sobre a compatibilidade entre especies e a creación de plantas híbridas con características melloradas.

Tipos de enxertos vexetais

Enxertos segundo a súa técnica

- **Enxerto de puga:** Consiste en **inserir un anaco de rama** (a puga) **nun corte realizado no patrón**. Este é un dos métodos máis comúns, empregado en árbores froiteiras.
- **Enxerto de espiña:** **A puga insírese nunha incisión feita no tronco ou na póla do patrón**, asegurando un contacto perfecto entre as capas internas.
- **Enxerto de placa:** Realízase extraendo unha pequena porción de casca co xilema e colócaa sobre o patrón.

Enxertos segundo o seu obxectivo

- **Enxertos de frutificación:** Utilízanse **para mellorar a calidade e a cantidade de froitos**.
- **Enxerto de resistencia:** Empregados **para outorgar resistencia ás pragas, enfermidades ou condicións ambientais adversas**.
- **Enxertos ornamentais:** Aplicados en plantas decorativas **para combinar flores ou follas de diferentes cores**.

Enxertos segundo a compatibilidade

- **Enxertos homoxéneos:** Realízanse **entre plantas da mesma especie**.
- **Enxertos heteroxéneos:** Efectúanse **entre plantas de especies diferentes pero compatibles**, como no caso dos cítricos.

Técnicas de enxertos vexetais

Preparación do material

Antes de realizar un enxerto, **é fundamental seleccionar un patrón e un enxerto de boa calidade**. O patrón debe ser resistente e adaptado ao terreo, mentres que o enxerto debe proceder dunha planta con características desexadas. Ademais, as ferramentas empregadas deben estar esterilizadas para evitar infeccións.

Técnicas máis empregadas

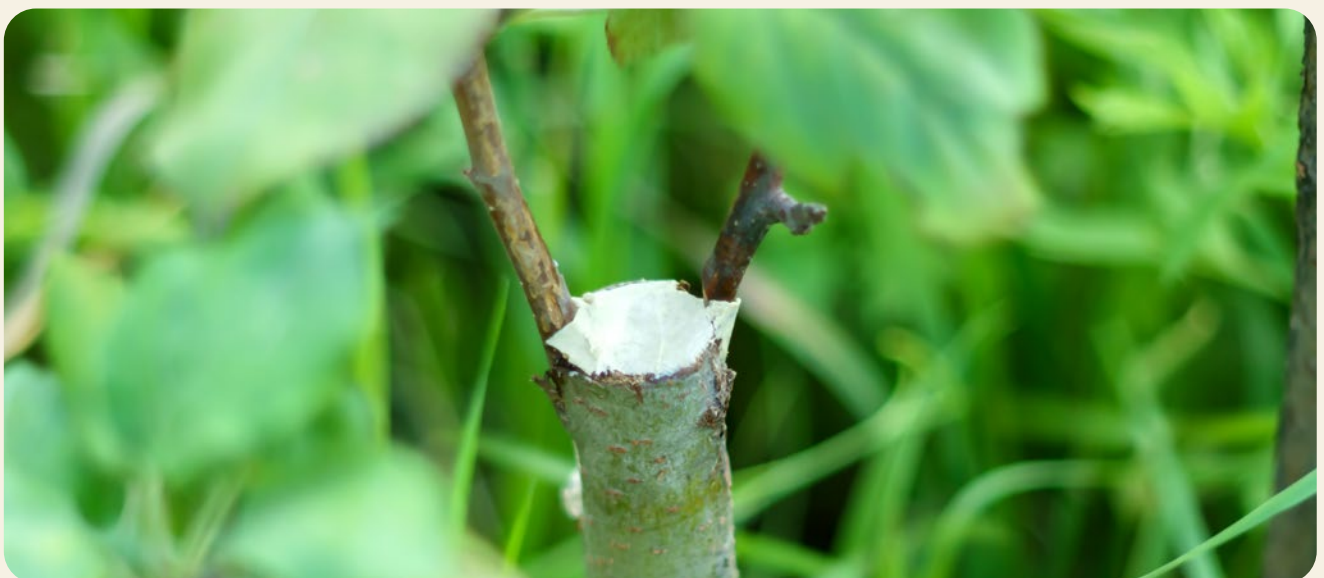
- **Enxerto de fenda:** Realízase unha fenda no patrón onde se insire o enxerto, que pode ser unha póla ou un anaco da mesma.
- **Enxerto de coroa:** Úsase cando o patrón xa está desenvolvido. Consiste en separar a casca e introducir o enxerto na capa interior.
- **Enxerto de aproximación:** As dúas plantas mantéñense unidas ata que os tecidos crezan xuntos.

Coidado e mantemento tras o enxerto

Unha vez realizado o enxerto, **é crucial protexelo con cintas ou ceras especiais para evitar a deshidratación e posibles infeccións**. Tamén é importante revisar o progreso e eliminar brotes indeseados do patrón.

Conclusión

Os enxertos vexetais representan unha **técnica esencial na agricultura moderna**, permitindo optimizar o cultivo de plantas e contribuíndo á sustentabilidade e á seguridade alimentaria. A súa historia, diversidade e avances técnicos destacan a súa relevancia como ferramenta para o futuro da agricultura.

HORTOS URBANOS

DA DEPUTACIÓN DE LUGO

